

Petrus surat laih hmunan na

Boa-blingin

¹⁻² Surat ni deng au, Petrus, man Yesus Kristus atulin in nutus.

Auk dul surat ni taung mi totoang, man Ama Lamtua Allah huil nal son nas. Mi nuil holhising ne mana mammo se propinsi Pontus, propinsi Galatia, propinsi Kapadokia, propinsi Asia, nol propinsi Bitinia.

Kaka-pail in namnau me! Deng hmunan nua, Ama Lamtua Allah huil nal mi meman son, le daid Un atulin. Un Koo Niu ka tao mi le daid niu taung Una, le halin mi tao muid totoang prenta man Yesus Kristus in bel mia ngas. Nol eta mi tao muid totoang Un in prenta ngas sam, na banansila el Ama Lamtua hiti Yesus dala ka bel mia, le daid tada noan, mi daid niu son, taung Una.

Auk kohe-kanas le Ama Lamtua Allah tulu Un dalen banan na bel mia, halin lelo-lelon nam mi in nuli ka, banan tapnaeng, tetesa, nol dame.

Eta kit parsai Ama Lamtua lam, kit nahlae se Una

³Totoang in naka-nahalit ti taung Ama Lamtua Allah sii! Un nam, kit Lamtuan Yesus Kristus Ama ka. Undeng Ama Lamtua dalen banan na, tiata Un namnau kit isi. Un nang Yesus Kristus le mate, hidim nuli pait, halin bel kit in nuli balu, banansila el in hua kit pait ta. Tiata, kit parsai napiut nol nahlae se Yesus Kristus undeng kit

tana noan, mam Ama Lamtua papa-paiduil kit babanan. ⁴ Eta ama mes mate kam, un pesang un hmukin nas bel un anan nas. Yesus kon ela, Un pesang bel kit hmuki-nal ne apan-dapa ku son. Mo hmuki-nal nas daat taan lo, dudus lo, nol ilang lo. ⁵ Nas man tao mi le parsai nal noan, Ama Lamtua Allah muik kuasa le tulung mia, papa-paiduil mia, nol doha-tinang mia, le halin muik in tao didaan mia lo. Nol mam apan-kloma ki kiamat tam, Un le tulu bel mi lalan in haup boa-blingin na.

⁶ Tiata mi dalen kolo, molota halas ni mi in nuli ka ngele, undeng mi haup in sukat-soba bili-ngala. ⁷ Ama Lamtua Allah nang kit le haup in sukat-soba nas, le sukat kit in parsai se Una ka. Eta kit puting deng in sukat nas sam, na tulu noan kit in parsai ka, muun baktetebes. Kit naleta nini lil-mea. Lole kit noe lil-mea ka nini ai, le halin hmomos sas putis le, halas-sam kit haup lil-mea esa ka. Molota muid Ama Lamtua Allah in nangan na lam, kit in parsai ka osa dui deng lil-mea na. Tiata, eta kit in parsai ka nal deng sukat-soba in ela ka lam, mam kit haup in todan, hidim Ama Lamtua Allah kon naka kita, se oras Yesus Kristus in pait maa kia.

⁸ Mi net Yesus nol matan esan lo bii, mo mi namnau Una. Halas ni mi netan lo bii, mo mi parsai se Una. Nol muik dais in tatai le tek atuli li deng mi in dalen kolo ka lo, mo mi dalen kolo isi tutungus. ⁹ Undeng mi parsai se Una, tiata mi in hapu ka, mo Ama Lamtua Allah in bel boa-blingin mi deng mi in kula-sala ngas.

¹⁰ Ama Lamtua Allah mee-baah hmunan nuas

kon nuting lalan le taan noan, taon elol le Ama Lamtua bel atuli li boa-blingin deng oen in kula-sala ngas. Mee-baah nas tek meman deng Ama Lamtua in tulu Un dalen banan na bel mia ka, undeng Un mana hidi son le bel boa-blingin mia.

¹¹ Kristus Koo Niu ka daek ne oen dalen nas le tek meman noan, mam Kristus musti tom in susa, nol nini lalan elola, le Un haup susa-daat, hidi nas totoang halas-sam Ama Lamtua nikit Un lapa-lapa. Tiata mee-baha las nuting le taan noan, dais nias bling dadi la. ¹² Mo Kristus Koo Niu ka tekas noan, oen man net dais nias lo, molam mi man net dais nias. Undeng na, le halas ni mi kon ming deng dais nias, ta Ama Lamtua Koo Niu in deng sorga ka lok atuil didang son, le laok tek Ama Lamtua Dehet Dais Banan na bel mia. Molota, Ama Lamtua ima-ii in deng sorga nguas kom isi, le ngat net dais nias kon.

Ama Lamtua tadu le kit nuil niu'

¹³ Tiata mi musti mana apan le nangan taan dais nias totoang nol babanan. Doh babanan le mi in nangan na lolo. Mana apan le parsai napiut se Yesus Kristus didiin Un pait maa. Ta oras na Ama Lamtua le tulu Un dalen banan na bel mia. ¹⁴ Mi musti hii-ming se Ama Lamtua Allah, banansila el tana-ana man hii-ming se un in-aman nas sa. Hmunan nu, mi taan Ama Lamtua lalan in nuli ka lo bii, mo halas ni, mi tanan son. Tiata, nuil muid mi in tao dadaat tas deken tia. Ta na, mi lalan in nuli blaana. ¹⁵ Mo lalan in nuli balu ka lam, mi musti nuil niu', undeng Ama Lamtua na mo niu'. Un man haman mia, le daid Un anan. Undeng na, mi in nuli ka totoang musti

niu'. ¹⁶ Ta dulan ne Ama Lamtua Buk Niu ka noan, "Mi musti niu, undeng Auk niam, niu." ✧

¹⁷ Mi kom in aa nol Ama Lamtua Allah banansila el Un na mo, mi Aman na. Un kon daid Atuil in Nutus Dasi, man pres totoang atuli li in nuli kia. Un nutus atuli li dasi las nol in toma, mo ngele halin lo. Tiata, mi musti nuil nol in dohadoha. Lole mi banansila el atuil in laok-maa le daad tahang se apan-kloma kia.

¹⁸ Mi tanan son noan, Kristus baen nutus le sui nal mi deng mi in nuli man muik nahin lo ka son. In nuli tuladang ela ka, mi hapun deng mi upu kia-kaon nas, banansila el pusaka mesa. Mo nangan, ta Kristus in baen nutus mia na, nini lil-mea tamlom lil-muti man mam ilang nga lo. ¹⁹ Molam Un baen nutus mi nini Un dala ka esa. Na osa isi! Un mate banansila el lae-blai ana man tao kula-sala net lo, mo oen keo tele le daid in sui-nahat ta.

²⁰ Dedeng Ama Lamtua Allah daek apan-kloma ki lo bii ka, Un taan meman son, deng totoang asa man mam Kristus in dake ngas. Mo hmunan nua, Ama Lamtua Allah tulu Kristus bel atuil in se apan-kloma ki ngias lo bii. Mo halas nia, Un tulu bel mi Kristus le daid hangun taung mia. ²¹ Undeng Kristus in dake ngas, tiata mi haup in parsai se Ama Lamtua Allah. Ta Un bel Kristus nuli pait son, hidim nikit Un lapa-lapa. Ama Lamtua Allah tao ela le halin mi parsai nol nahlae noan, mam Ama Lamtua Allah tao muid asa man Un hidan meman son na.

²² Mi tao muid asa man in toma ka. Tiata halas ni mi daek mumuun bel Ama Lamtua. Na

---

✧ **1:16** Atorang deng Tulu Agama las 11:44-45; 19:2; 20:7

man tao mi le namnau mi kaak-palin in parsai ngas. Mi in namnau ka musti kuat-tes tapnaeng, undeng mi dalen nas niu. ²³ Halas ni, mi haup in nuli balu son. Mo in nuil balu ni, mi hapun deng mi ina-aman in ne apan-kloma kia, man mam mate ka lo, molam mi hapun deng kit Aman in ne sorga kua, man maet taan lo ka. Mi in nuli balu ki, mi hapun deng Ama Lamtua Dehet-dasin na. Un Dehet-dasin na kil in nuil toma, nol tahang napiut. ²⁴ Ne Ama Lamtua Buk Niu ka muik in dula noan,

“Atuli li, banansila el bluan tamlom bunga mesa.

Man tahang nesang lo, molam mates le ilang lakos.

Undeng oen in leko ka tahang napiut lo.

Bluan na, bloen.

Bunga ka kon, kodo.

²⁵ Mo kit Lamtuan na Dehet-dasin na, tahang napiut, nol hidi nutus taan lo.”

Ama Lamtua Dehet-dasin na, na Dehet Dais Banan man kaim tek mi son na.✧

2

Kit daid Ama Lamtua atulin niu'

¹ Tiata mi daek dais daat tas deken. Boel nolelilung atuil deken, klupu-sil deken, idus deken, nol aa le tao didaan atuli ngaal banan deken. Mo nang soleng nas totoang. ² Ta tana-ana blutu mea kam, kom le haup in nusu deng un ina ka susu uin na. Ela kon, mi dalen nas musti kom le taan baktetebes deng Ama Lamtua Dehet-dasin na. Ta na, man tao mi in parsai ka kuat taplaeng. Nol

---

✧ **1:25** Yesaya 40:6-8

ela, mi in nuil muid Ama Lamtua in koma ka, muun keko lako. ³ Undeng mi taan kit Lamtuan na dalen banan na son.✧

⁴ Ta Kristus nam banansila el batu mesa, mo Un muik in nuli. Tukang ngas kat soleng baut na son, undeng oen nangan noan, baut na muik ambak lo. Mo Ama Lamtua Allah tek noan baut na osa isi, tiata Un huil nalan son le daid baut netes man muun isi. ⁵ Mi kon musti butu-kil nol Kristus, halin Ama Lamtua Allah pake mi kon. Nini ela, mi tatai nol baut man Ama Lamtua in huil nalan le bangun uma, bel Un Koo Niu ka ka. Mi kon el batu, man muik in nuli tuladang el Kristus. Nol mi kon el tulu agama las man nuli ka niu' taung Ama Lamtua, man kil hmukit in tunu-dadung le todan Una. Mi in todan nas tao Ama Lamtua dalen kolo, undeng Yesus Kristus mate son, taung mi totoang. ⁶ Ta dulan son ne Ama Lamtua Buk Niu ka noan,

“Ngat le! Ta Auk nene baut hmunan na,
ne kota Yerusalem,
man oen noken noan, ‘kota Sion’.
Auk man huil nal baut na son.

Un osa ka muun isi taung Au.
Tiata, atuil in parsai Una ngas,
Mam haup in mae lo.”✧

⁷ Yesus mo baut na. Tiata atuil in parsai Una ngas, taan noan baut na osa isi. Mo atuil in parsai Un lo ngas, dulan son ne Ama Lamtua Buk Niu ka noan,

“Baut man tukang ngas in kat soleng son na,
halas ni daid baut hmunan,

✧ 2:3 Buk in Naka-nahalit 34:10 ✧ 2:6 Yesaya 28:16

man uhu dudui.”✧

8 Muik in dula kon noan,
“Muik batu, man tao atuli li le, tunun.

Muik batu, man tao oen le leas.”✧

Oen leas undeng oen tao muid Ama Lamtua Dehet-dasin na lo. Ta Ama Lamtua mana-koet meman son ela, le oen leas.

9 Mo mia lam ela lo. Lole mi daid atuil man Ama Lamtua Allah in huil esa son. Mi daid Un atulin. Mi banansila el tulu agama man lii-lau lahi ka. Mi kon tuladang el bangsa mesa man nuil niu taung Ama Lamtua. Mi daid ela, le halin mi bisa tek totoang atuli lia, deng Ama Lamtua Allah dalen banan, man Un tao bel mi son na. Ta Un tadu mia, le nang soleng in daek dadaat tas, halin mi daek sa-saa banan nas se mi in nuli ka. Na banansila el mi putim deng mitang nga, le nulim se Un langa man leok isi ka.✧ 10 Hmunan nu, mi daid Ama Lamtua Allah uma isin lo. Mo halas nia lam, mi tamam daid Ama Lamtua Allah uma isin son. Hmunan nu, mi dai sium Ama Lamtua in neka-namnau mia ka lo. Mo halas nia lam, mi simun son.✧

Doh babanan le halin nuil nol in toma

11 Kaka-pail in namnau me! Mi niam, suma daad tahang tuun se apan-kloma kia. Lole mi banansila el atuil in laok-maa deng nusa didang. Undeng na, auk nodan mia, le halin mi banansila el atuil didang in ne apan-kloma ki ngias deken, man tao dadaat muid oen in koma-koma ngas

---

✧ 2:7 Buk in Naka-nahalit 118:22 ✧ 2:8 Yesaya 8:14-15 ✧ 2:9 Dehet in Puit deng Dale Mesir 19:5-6; Yesaya 43:20, 21; Dehet Ulang deng Lalan in Nuli 4:20; 7:6; 14:2; Titus 2:14; Yesaya 9:2 ✧ 2:10 Hosea 2:23

tukun. Ta mi dalen nas in kom le daek dadaat ta, labang nol in kom le daek babanan na. Tiata nang in kom le tao dadaat ta nal mi deken. Ta lo kam, mi dudus son na! ¹² Doh babanan le halin mi in nuli ka toma, se atuil in taan Ama Lamtua lo bii ngas silan. Nini ela, eta oen le klaa nol mia lam, oen suma net mi in banan na sii. Tiata eta Kristus pait maa kam, oen esan man nikit sakeng Ama Lamtua Allah ngala ka lapa-lapa, undeng mi in daek banan na.

Kit hii-ming se atuil in kil prenta ngas

¹³ Kit Lamtuan na in koma ka, le mi hii-ming se totoang atuil in kil kuasa ngas. Banansila el: hii-ming se lahing nga, ta un man kil tingin in lapa dui ka. ¹⁴ Hii-ming se gubernur ra, undeng lahing nga man nutus un son, le hukung atuil in daek dadaat tas, mo naka atuil man daek dais in toma ngas. ¹⁵ Ta Ama Lamtua Allah in koma ka, mi daek dais man in toma ngas, le halin atuil ngengo man taan saa lo ngas, net lalan in klaa nol mia deken. ¹⁶ Mi atuil bebas man muik hak le tao muid mi in koma ka kon no, pake dadahut hak na, le daek dais daat tas deken. Molam pake hak na, le daek taung Ama Lamtua, undeng mi niam Un nenan. ¹⁷ Mi musti todan totoang atuli lia. Mi kon musti namnau totoang atuil in parsai se Kristus sas. Mi musti nuil toma se Ama Lamtua sila, ta mam Un man nutus hukung bel mia. Nol mi kon musti todan totoang atuil in kil prenta ngas.

Kit musti tahang nal se susa dalen banansila el Kristus

18 Atuil in loka-loka me! Hii-ming se mi tuang ngas nol todan one. Suma hii-ming se tuang man dalen banan na sii deken. Molam hii-ming se tuang man dalen banan lo ngas kon. 19 Eta mi tom hukung dadahut deng mi tuang nga, mo mi tao kula sa-saa lo, nol mi kon tahang nal se in susa na dalen, undeng mi nangan net Ama Lamtua tutungus sam, mam Ama Lamtua Allah tulu bel mi Un dalen banan na. 20 Eta noan mi tao kula le tom in diku, hidim mi tahang napiut se in susa na dalen nam, un ambak ki saa? Muik lo, ta loo! Mo eta mi tom susa undeng mi daek banan, hidim mi tahang nala lam, Ama Lamtua namnau mia. 21 Ta Kristus in koma ka, mi tom in susa kon no, sadi mi in nuli ka lako-daek in toma. Ta Un kon lepa-haal in susa na taung kita. Nini ela, Un tulu lalan le kit muid Una, banansila el kit laok muid Un iut ta. 22 Ama Lamtua Buk Niu ka dul noan,

“Un tao kula-sala net lo.

Muik in nole-lilung puit deng Un baha ka lo.”✧

23 Dedeng na, oen aa le tao nahmaeng Una, mo Un balas lo. Dedeng Un in haup susa ka, Un hatupukun le balas lo. Mo Un sao Un in nuli ka lako se Ama Lamtua Allah ima. Ta Un parsai noan, Ama Lamtua na mo, nutus dasi lam ngele halin lo.✧

24 Kristus man lepa-haal kit in kula-sala ngas se dedeng Un in mate se kai sangsuli lua ka. Un tao ela, le halin kit in nuli ki daek kula-sala pait lo ka. Tiata halas ni, kit nuil daek kula pait lo son, mo daek sa-saa in toma ngas tuun. Ta Un sium

hukung nga son, le seda kita. Hukung na, man tao Un apa ka papa didiin mate. Ta paap in tao Un le mate na, man tao banan kit son. ✧ ²⁵ Lole hmunan nua, mi banansila el lae-blai man in sisa kula son na. Molam halas nia lam, mi pait maam bus el Ama Lamtua lolen son. Ta Un man doha nol papa-piaar mi babanan, banansila el atuil in lolo-poa, man papa-piaar un lae-blai la ngas.

3

Tui-tikang deng in sapa

¹ Sapa-bihata me! Apin auk tek noan kit musti hii-ming se atuil in kil kuasa ngas. Tiata mi musti hii-ming se mi sapa-bikloben na. Doh le nangan, ta sapa-bikloben tenga las tao muid Ama Lamtua in Teka-teka ngas lo. Oen kon dai muid mi in teka ngas lo, mo mam oen parsai Ama Lamtua, undeng mi in nuli ka. ✧ ² Undeng oen ngat tam, mi lako-daek totoang osa las nol dalen in niu' se Ama Lamtua Allah sila.

³ Bihata las in leko ka tinang deng likun na lo. Tuladang el: un mana klanga ka bili-ngala, tam lohas apa ka nini lil-mea nol lil-muti, tam pake kai-baut osa-osa ka lo. ✧ ⁴ Mo man in tao bihata las le leok baktetebebes sa, mo oen dalen in mahes nol kumis-mina ka. Ta in leko tuladang ela ka, un blalan son kon, ilang lo. Muid Ama Lamtua in sukat ta lam, in leko tuladang ela ka, osa isi. ⁵ Ta hmunan nu, bihaat in dalen niu' man parsai se Ama Lamtua Allah ngas, oen in leko ka kon ela. Oen kon hii-ming oen sapa-bikloben nas. ⁶ Kat

---

✧ **2:24** Yesaya 53:6 ✧ **3:1** Efesus 5:22; Kolose 3:18 ✧ **3:3** Timutius mesa la 2:9-10

kleta deng upung Sara. Un hii-ming nol muid un sapa, upung Abraham. Un kon nang upung Abraham le ator una. Ta mi bihata lias kon musti muid una, undeng eta mi tao muid in toma ka lam, mi lii-tiud lo ka.✧

⁷ Sapa-biklobe me! Nuil dalen mes nol mi sapan nas. Nangan babanan le ol man banan taung una lam, tao mudin. Tulu in todan una se totoang dasi las, undeng bihata li in kuat ta tatai nol biklobe li lo. Ta mam mi duam leo-leo sium pusaak man Ama Lamtua Allah in le bel mia ka. Pusaak na ka, mo in nuli balu, man Ama Lamtua le bel mian deng Un dalen banan na. Tiata mi biklobe li musti nuil dalen mesa nol mi sapan nas ela, le halin eta mi duam kohe-kanas le nodan sa-saa mes deng Ama Lamtua lam, Un ming mia.✧

Mi daek in banan na kon no, mam mi haup susa

⁸ Kaka-pail in namnau me! Auk le aa dasi mes pait elia: mi totoang kon musti nuil nol dalen mesa. Eta at mes deng mia la dalen ili lam, dalen iil leo-leo nolan, tamlom un dalen kolo kam, dalen kolo leo-leo nolan. Namnau atuil in parsai se Kristus sas. Tulu dalen in kumis-mina nol apa. Nikit apan deken, molam mi musti tao dalen deng dadale. ⁹ Balas in daat ta nini daat deken. Eta muik atuli in aa le kiu nahu mia tutungus sam, aa le kiu nahu balis deken. Molam nodan, le Ama Lamtua tao dais banan bel una. Ta Ama Lamtua haman mi son, le daid Un atulin, halin mi sium nal in banan na deng Una. ¹⁰ Ta muik dulan ne Ama Lamtua Buk Niu ka noan,

✧ **3:6** Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 18:12 ✧ **3:7** Efesus 5:25; Kolose 3:19

“Atuil man nuting le nuli ka babanan tuun,
 tamlom nuting le umur blatas sa,
 musti doh un baha ka le aa dadahut deken,
 nol aa nole-lilung deken.

¹¹ Un musti pesang, le tao dadaat pait bakun na,
 mo hobalin le daek in toma ngas tuun.

Un musti nuting lalan le daem nol totoang atuli
 lia,

hidim nuil babanan nol one.

¹² Ta kit Lamtuan na tinang

atuil man nuil lolo ka.

Nol Un kon, kom in hii-ming oen in kohe-
 kanas sa.

Mo kit Lamtuan na labang napiut

atuil man in nuil le daek dadaat ta.”[☆]

¹³ Eta mi makoe in daek banan nam, asii le
 daek dadaat saol mi pait ta? Muik lo, ta lo? ¹⁴ Mi
 daek in toma ngas, mo eta muik atuli in tao sus
 mia kam, mi ontong. Eta muik atuli taan Kristus
 lo bii, daid in lii, undeng dasi mesa lam, mi lii
 muid oen deken. Hidim mi in nangan na net
 lalan lo nol dalen sus banansila el oen deken.[☆]

¹⁵ Molam tao mi dalen nas tetesa tuun, undeng
 mi nikit Kristus se mi dalen nas son, le daid mi
 Lamtuan, man niu'.

Eta noan atuli nodan mi le tek beles mi in
 parsai ka, nol tasao le mi nahlae noan, mam
 Kristus daek totoang nas le daid banan nam, mi
 musti mana tutungus le siut one.[☆] ¹⁶ Mo mi musti
 situs nol dalen in kumis-mina, nol tulu in todan
 one, le halin oen tana noan, mi daek in toma
 ka nol dalen niu'. Mi daek in banan na ela kon

[☆] **3:12** Buk in Naka-nahalit 34:12-17   [☆] **3:14** Matius 5:10

[☆] **3:15** Yesaya 8:12-13

no, taon elola ko muik in aa le tao nahu mia, undeng mi in butu-kil nol Kristus son na. Tiata eta mi daek banan nas tutungus sam, mam atuil in bilu-aa mia ngas mae bali apan. ¹⁷ Eta muid Ama Lamtua in koma ka lam, nadidingun deken, ta in banan dui ka, eta mi haup susa, undeng mi in daek toma ka; molam undeng mi in daek kula-sala ngas lo.

¹⁸ Ta Kristus mate oe mes sii,
le kose soleng kit atuli li in kula-sala ngas.

Un in nuli ka man lolo,
nol mate son le seda kit in nuil hmomos sias.
Un mate le halin mi babanan pait nol Ama
Lamtua Allah.

Kristus na mo, atuil banansila el kit kon,
atuli tao tele Una,
mo hidim Ama Lamtua Koo la bel Un nuli
pait.

¹⁹ Koo na kon, kil Un le laok tui hmangi-hmaing man in hep teles ne mana mes dalen, banansila el bui ka. ²⁰ Oen nam mo, atuil man hmunan nu dai hii-ming se Ama Lamtua lo ngas. Dedeng na upung Noh daek kapal tene mesa. Ama Lamtua natang le ngat atuli las in daek muid Un in koma ka, mo oen dai daek muid Un lo. Dadin nam, deng ui in baa tene na ka, suma atuli at paul siis man nulis. ✧ ²¹ Ui in baa tene na ka, daid kleta mesa, man banansila el oras mi in haup sarani ka. In sarani na tulu bel noan, Ama Lamtua sasao mi deng mi in kula-sala ngas, undeng Yesus Kristus nuli pait son. Dedeng oen sarain mia ka, oen diu mi le tao niu mi apan nas lo. Ta in toma

---

✧ **3:20** Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 6:1—7:24

ka, mo mi in hid nol Ama Lamtua, le tao niu mi dalen nas sa. Nini ela lam, mi nulim, nol daek nal in toma ka. ²² Halas ni Yesus sake lako pait ne sorga son. Un daad ne maan in todan dudui ka, ne Ama Lamtua Allah halin kanan na. Hidim ima-ii in ne sorga nguas, nol totoang in kuasa, nol in kil kuasa ngas, musti hii-ming se Kristus.

4

Kristus atulin nas musti nuil toma

¹ Kristus nam mo, atuil banansila el kita. Undeng Un haup susa-daat mammo son, tiata mi kon musti mana apan le sium susa-daat banansila el Una. Mo nangan ta, undeng mi in butu-kil nol Kristus sa, tiata taon elola ko mi haup susa, molam mi nutus son le tao kula-sala pait lo ka. ² Mi nulim nabael ne apan-kloma kia, mo mi in nuli ka tao kula-sala banansila el atuil tenga las pait lo. Undeng mi nuil muid Ama Lamtua in koma ka son.

³ Mi muik dola el hmunan nu lo son, le tao kula-sala banansila el atuil in taan Ama Lamtua lo ngas. Tuladang el: atuil in tao dadahut, atuil in len-langan nol atuli-bihata, atuil in tao dadaat muid oen in koma ka, in niun le mahu, in tao fesat dadahut, in tao fesat in nong apa, nol in hui-langus tutungus didiin tao kit bulun dili ngas. ⁴ Oen kon aa le tao didaan mi ngaal banan na, undeng oen taan lo noan, tasao le mi dai nakbuan nol oen in tao dadaat lai-lisin na lo kia.

⁵ Mo nangan, ta mam oen situ-tal se Ama Lamtua Allah, man daid Atuil in Nutus Dasi ka. Oen musti tek Un noan, tasao le oen in nuli ka

daat ela. Nadidingun deken, ta totoang atuli li taon elola ko, laok situ-tal se Una. Atuil in nuil nabale ngas, tamlom atuil in maet son nas. ⁶ Baktebes! Ama Lamtua Allah le pres atuil in maet son nas, banansila el Un in pres atuil didang ngas kon na. Ta Un le ngat oen lalan in nuli ka muna le. Undeng na, le Yesus lako dehet beles Dehet Banan na son, le halin oen kon haup in nuil toma ka, nol tao muid Ama Lamtua in koma ka.

Kit musti papa-paiduil totoang asa man Ama Lamtua in bel kita ngas

⁷ Leol kiamat ta maa dadani son. Tiata mi musti nangan blatas, nol nangan tetesa, le kohekanas nal nol babanan. ⁸ In banan dui ka, mi musti nuil neka-namnau apa. Ta atuil didang tao kula-sala mammo elol kon no, eta mi namnau one lam, mi boel in olet nol one nabale.✧ ⁹ Tod imam ma le sium atuil deng maan didang, le daad tahang se mi uma la. Mo nangan, le sium oen nol in hmuhmemen deken.

¹⁰ Totoang atuil in sium karunya deng Ama Lamtua son nas, musti pake karunya na, le lii-lau un kaak-palin in parsai ngas. Papa-paiduli, nol pake karunya na babanan, le halin muik nahin taung Ama Lamtua. ¹¹ Tuladang el: eta haup karunya le tui atuli lam, nangan ta mi musti tui atuli las nini in Teka-teka, deng Ama Lamtua ngas siis. Eta haup karunya le lii-lau atuli lam, lii-laus nini in muun-tes man Ama Lamtua in bele ka. Nini ela lam, totoang atuli li neta, noan, mi niam mo, Yesus Kristus atulin. Undeng na, oen

---

✧ 4:8 Dasi-dais Lila 10:12; Yuhanis 13:34-35

nikit Ama Lamtua Allah ngala ka lapa-lapa. Ta Un nam, uhu isi! Un in kuasa ka, nol Un in kil prenta ka hidi nutus taan lo! Baktebes ela!

Kit haup susa undeng kit daid atuil Kristen

¹² Kaka-pali in namnau me! Eta haup in sukat-soba ngele kam, herang deken. Ta na sukat naan mi in parsai ka. Boel nangan noan, suma ku sii man haup in sukat-soba deken. ¹³ Mo mi dalen kolo, lole mi kon haup in susa-daat banansila el Kristus in haup susa-daat ta. Nini ela lam, mam mi dalen nas kolo baktetebes, se oras totoang atuli li ngat net Kristus in muun-tes sa. ¹⁴ Eta atuli las aa le tao nahmaeng mia, undeng mi in butu-kil nol Kristus sa lam, mi ontong, undeng Ama Lamtua Allah Koo la in muun-tes sa muik ne mia. ¹⁵ Mo eta mi musti haup in susa-daat tam, na undeng mi in keo tele atuli ka deken, tamlom nako, tamlom atuil daat, tamlom mi in tamam kutang nol atuil didang dasi ka deken. ¹⁶ Molam eta atuli haup susa-daat, undeng daid Kristus atulin nam, mae deken. Banan dui ka, un naka-nahalit Ama Lamtua Allah, undeng un in daid atuil Kristen na.

¹⁷ Oras sa maa lius son, le atuli li laok saol Ama Lamtua Allah. Un presa-ketan Un atulin esan nas in nuli ka muna. Tiata nangan! Eta Un presa-ketan kit atuil Kristen ni kon nam, salolen nol atuil in dai sium Un Dehet Dais Banan na lo ngas sa? Taon elola ko oen in haup hukung nga ngele dui pait! ¹⁸ Ta dulan ne Ama Lamtua Buk Niu ka noan,

“Ta eta atuil in nuil lolo ka naha-bubuit tam haup boa-blingin lo kam,

salolen nol atuil in toe muid Ama Lamtua lo ngas sa?

Hidim elol pait nol atuil in nuil kula ngas sa?"☆

¹⁹ Tiata eta Ama Lamtua Allah nang Un atulin nas le haup susa, muid Ama Lamtua in koma ka lam, oen kon parsai noan, mam Un doha-tinang one. Lole Un man koet one lam. Un kon tao muid asa man Un in aa son nas. Undeng Un doha-tinang oen ela, tiata oen daek nal in toma ngas tutungus.

5

In tui-teka taung tulu in kil jemaat tas

¹ Auk esang daid tulu mesa. Hmunan Kristus lepa-haal Un in susa-daat ta, auk net in dadi na nini auk matang ngi esa. Mam eta totoang atuli li ngat net Ama Lamtua Allah in muun-tes sa lam, auk kon le ngat dais nas, nini auk matang ngi esa. Tiata auk le tui-tek tulu in kil jemaat tenga las, noan: ² Mi niam banansila el atuil in lolo-poa man doha-tinang oen lae-blai las. Tiata mi musti doha-tinang babanan atuil man Ama Lamtua in bel mi son nas. Ator oen nol babanan. Ator one undeng na mi osa deken, molam ator one undeng mi kom le daek ela. Nol ator one, muid Ama Lamtua in koma ka. Boel kom le haup in ontong mamu dui deken, mo daek nol in makoe, le tulung Ama Lamtua atulin nas.☆ ³ Boel prenta dadahut le tao ngele atuil man Ama Lamtua in bel mi son le ator ras deken. Molam mi musti daid in not man banan, le tulu lalan bel one.

☆ **4:18** Dasi-dais Lila 11:31   ☆ **5:2** Yuhanis 21:15-17

⁴ Yesus nam mo, banansila el Tulu in Lolo-poa. Eta Un pait maa son nam, Ama Lamtua Allah bel mi in hapu, undeng mi doha-tinang mi atulin nas nol babanan na. Mi in hapu na, daat lo didiin son na.

In tui-teka taung atuil muda kas

⁵ Atuil muda me! Mi kon musti hii-ming se tulu in kil jemaat tas. Mi totoang nikit apan deken. Ta Ama Lamtua Buk Niu ka dul noan, “Ama Lamtua labang atuil in nikit apan nas, mo Un kom in tulu Un dalen banan na bel atuil man tao dalen na deng dadale ka.”✧

⁶ Tiata mi totoang musti nangan Ama Lamtua in kuasa ka, le halin bon baut deken. Le mam tom nol un oras sa lam, Ama Lamtua naka mia.✧

⁷ Nikit dalen bus Ama Lamtua, le halin Un mana-koet totoang dais man in tao mi le nangan isi ngas. Ta Un namnau mi isi.

⁸ Doha-doha lo! Nangan blatas! Doh babanan ta kit musu las mo uikjale kas tuang nga, un le tao dudus mia. Un le hol mi tetema banansila el singa in koon-mali, man nuting hmukit le kaa ka.

⁹ Molam lii deken, mi musti labang nol uikjale kas tuang nga. Mi kon musti dil dididi le muid Ama Lamtua napiut. Ta mi taan son noan, mi kaak-palin in parsai ne ola-ol ne apan-kloma kia ngas, kon haup in susa banansila el mia. ¹⁰ Mo nangan, ta Ama Lamtua Allah kom in tulu Un dalen banan na bel kita. Un man huil nal mi son le daid Un atulin, undeng mi in sium Kristus son na. Tiata Un le nikit mi lapa-lapa, le halin mi

---

✧ 5:5 Dasi-dais Lila 3:34   ✧ 5:6 Matius 23:12; Lukas 14:11; 18:14

haup in nuli napiut nol Una. Mo eta mi haup susa se apan-kloma kia lam, nanapat tuun nam, Ama Lamtua tao mi le banan pait. Un bel mi kuat-tes le halin nam mi tahang nala. Se netes in kuat ta dapa, Ama Lamtua pii mia. ¹¹ Kit tana noan, Ama Lamtua muik kuasa didiin hidi nutus taan lo. Baktetebes!

Petrus hep un surat ta

¹² Silas* tulung au le dul surat dadaen nia. Un nam mo, kit kaak-palin in parsai, nol un nam auk im kanan. Auk tui-tek mia, le halin mi tahang dididi, undeng Ama Lamtua kom le tulu Un dalen banan na bel kit tutungus. Tiata mi dil tingan le hoen deken.

¹³ Atuil in parsai man nakbua ne kota Babel lias kon, tunang boa-blingin bel mia. Ama Lamtua Allah huil nal oen son, banansila el Un kon huil nal mi son na.

Auk anang Markus kon, tunang boa-blingin.✧

¹⁴ Eta mi tutnaal apa kam, lik apa le tulu mi in namnau ka.

Auk in koma ka, le mi totoang man in parsai se Kristus sas, nuil babanan, titu-tema nol dame.

Boa-blingin,
Petrus

---

* **5:12** Se nia, dais Yunanin dul noan, *Silvanus*, na Silas ngaal didang nga. Les un dehet ta ne *Dehet deng Aan in Nutus sas* 15:22,40. ✧ **5:13** Dehet deng Aan in Nutus sas 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; Kolose 4:10; Filemon 24

**Buk Niu In Hida Balu nol Dehet deng
Apan-kloma ki in Dadi ka
Genesis and the New Testament in Helong
Kejadian dan Perjanjian Baru dalam bahasa Helong**
copyright © 2011 Unit Bahasa dan Budaya

Language: Helong

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

a9fa7178-81d2-555c-8d43-970807c734d7